СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIII. Ч. 17. Джерзи Сіти, Н. Дж., вівторок, 22 січня, 1935. VOL. XLIII. No. 17. Jersey City, N. J., Tuesday, January 22, 1935. THREE CENTS.

КОНГРЕС ПРИСПІШУЄ ВИРІШЕННЯ ДОПОМОГИ

ВАШИНҐТОН. — Провідники сенату й палати послів постановили на своїх нарадах відложити цього тижня на бік усі інші справи та взяти під дебату й ухвалу проєкт признання президентови до його розпорядимости 4 міліонів на негайну допомогу.

Провідники палат хочуть у цей спосіб показати, що президент має за собою подавляючу більшість у сенаті й палаті послів. Сенат має взяти ці проєкти під розваґу вже в середу.

ЗНАВЦІ ЗА ВСЕКРАЄВИЙ ПЛЯН ОБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАЦІ.

ВАШИНҐТОН. — З огляду на те, що конґресові комітети мають починати вже в понеділок переслухання над проєктами щодо обезпечення проти безробіття, поданими сенатором Ваґнером і конґресменом Луисом згідно з пропозицією президента Рузвелта, публичну увагу звертають на себе погляди економічних знавців комітету для економічного розгляду про цю справу. Знавці кажуть, що президент не звернув належної уваги на їх проєкти; вони радили, щоби пляни обезпечення праці були однакові для всього краю й спиралися на федеральний уряд, а тимчасом президент складає головний тягар пляну на стейти.

АМЕРИКА НЕ ДОПУСТИЛА ДО СУДЖЕННЯ КАЙЗЕРА?

ВАШИНҐТОН. — Преса витягає на денне світло документи стейтового департаменту, що мають доказувати, що це Америка не допустила до проєктованого аліянтами суду над німецьким цісарем Вільгельмом II-гим.

З тайних телеґрам між президентом Вилсоном, полковником Гавзом, головним дорадником Вилсона, секретарем стейту Ленсинґом, премієром Франції Клемансом і англійським міністром Бальфуром виходилоб, що в листопаді 1918 року президент Вилсон уже погоджувався з тим, щоб Клеманс зажадав від Голяндії видачі кайзера на те, щоб його поставити на суд як головного виновника війни, що знищила 10 міліонів людей. Одначе коли американський сенат відкинув у грудні 1919 року версайський договір, секретар стейту Ленсинг повідомив американського представника в Газі, що Злучені Держави не можуть підпирати домагання за видачу кайзера.

Аліянти тоді вже без Америки зажадали від Голяндії видачі бувшого цісаря, але Голяндія сказала, що бувший цісар є політичним утікачем і як такому йому прислуґує право азилю.

КАМПАНІЯ УРЯДУ ПРОТИ ЗЛОЧИНЦІВ.

НЮ ЙОРК. — Нюйорська поліція почала загальну наґінку за підозрілими людьми. У пятницю й суботу арештовано в місті 166 злочинців. У багатьох знайдено зброю. Зловлено багатьох відомих злочинців.

У неділю нюджерзька поліція допала в одному готелю в Атлентик Сити, Ню Джерзі, відомого бандита Алвина Карпіса, останнього з банди, котра викрала була Едварда Бремера. Бандит з машиновим крісом у руці за допомогою товариша перебився через кордон поліції з 6 людей. Один з поліцаїв тяжко постріляний. Поліція арештувала дві жінки, що буцімто належать до шайки; одна з них має стріляну рану в нозі.

СЕРЕД ПОЛІЦІЇ.

НЮ ЙОРК. — В однім салуні на розі Десятої еневі й 13-тої вулиці поліцай Джан Мастерсон постріляв і смертельно ранив з револьвера свого товариша поліцая Джана Гапкинса, з котрим він запивався. Побачивши, що Гапкинс упав без памяти, Мастерсон підняв револьвер до свого виска та одним вистрілом поклав себе трупом на місці.

Гапкинса відставлено до шпиталю, де він на другий день помер.

НАФТОВИЙ КОРАБЕЛЬ ПРОСИТЬ ДОПОМОГИ.

НЮ ЙОРК.—Моторовий корабель „Вальверда", що їде з ладунком нафти, вислав радіову депешу за негайну допомогу, бо корабель займився й горить сильно. Депеша корабля каже, що пожар захопив усю машинову кімнату та що зусилля погасити вогонь не вдалися. Дальша депеша каже, що залога відай буде примушена незадовго покидати корабель.

СПАЛИЛИ ДІМ ПАСТОРА ЗА ВИСТУП ПРОТИ ЛІНЧУ.

ШЕЛБИСВИЛ (Тенесі). — Вогонь знищив дім пастора методіської церкви, котрий почав недавно в своїй церкві кампанію проти намаганого лінчу товпи, що довів до нападу юрби на судовий будинок, підчас котрого згинули чотири особи.

Пастор каже, що це певно підпалили його, щоб настрашити свідків, що мають незадовго зізнавати в слідстві великої лави присяжних суддів про напад на судовий будинок.

СМЕРТЬ О. М. ГУРЯНСЬКОГО.

В Олифанті, Пенсилвенія, у неділю, 20-го січня, помер наглою смертю від недуги серця о. Михайло Гурянський, довголітній парох місцевої української католицької парохії. Похорон відбудеться в середу. У четвер відвезуть тіло до Филаделфії.

ТАЄМНИЧЕ ВБИВСТВО ОСАДНИКА.

Невідомий справник застрілив на дорозі між Кремянцем і Вишнівцем військового осадника Рибінського, який вертався разом зі своєю дружиною домою. Коли він виїздив з лісу за селом Горенкою, невідомий справник заступив йому дорогу, освітив його електричною ліхтаркою і зі словами „то тен" стрілив, до нього з кріса. Убивник Рибінського негайно скрився в лісі. Причини вбивства невідомі. Поліція веде слідство, але слід за вбивником згинув. По цілому повіті розліплено оголошення влади з нагородою 1,000 зл. тому, хто вкаже слід убивника.

ПОЛІЦАЙ ЗАСТРІЛИВ ТРИ ОСОБИ.

До каварні Б. Розенблюмової в Лодзі увійшов старший постерунковий Вацлав Тхуржевський і зажадав горівки. Коли кухарка Шулісівна відповіла, що в каварні горівки не дають, поліцай добув револьвера і ранив її двома кулями тяжко в груди та живіт, а одним вистрілом убив робітницю Ірину Н. Опісля кинувся за власницею каварні Розенблюмовою і стрілив до неї кілька разів, на щастя не поцілившн. По дорозі застрілив 33-літнього адміністратора дому, Авр. Гармака. Взагалі Тхуржевський дав 8 стрілів. Перевезена до шпиталю Шулісівна померла, отже загалом згинули три особи. Тхуржевського арештовано.

МЕЙОР МОНТРЕАЛУ ВИПОВІВ ВІЙНУ БОЛЬШЕВИКАМ.

Каміліен Гавд, мейор міста Монтреалу (Канада) і провідник місцевої політичної організації, виповів війну комуністам, які пібуркують безробітних горожан. Його заява звучить: „Ми готові робити все, що в наших силах, щоби додати їсти, вбрати, постаратися про мешкання для безробітних та дати їм лікарську й санітарну обслугу вразі потреби. Ми хочемо економічних і соціяльних реформ, щоб забезпечити права широким масам, але ми не хочемо, щоби платні агенти третього інтернаціоналу з Москви проводили місцевим рухом і допроваджували до непотрібного кровопролиття. Тому боротьба з комунізмом проголошена й ми зайдемо аж в саме гніздо ворога та вичистимо Монтреал з проклятого комунізму".

В ПАЛЕСТИНІ БРАК ЖІНОК.

До варшавського рабінату зголосилася делеґація Жидів з проханням, щоб занявся свідоцтвами для молодих Жидівок, які не можуть вийти заміж у Польщі з причини нагміру жіноцтва. Тимчасом у Палестині великий брак жінок і багато молодих Жидів не мають з ким женитись. Одночасно делеґати звернулися з проєктом їхати до Палестини до ріжних жидівських жіночих організацій у Польщі.

ЯК РАТУВАЛИ КУКУРУЗОЮ ГОЛОДНЕ НАСЕЛЕННЯ НА ПОКУТТІ І ГУЦУЛЬЩИНІ.

Перед окружним судом в Коломиї розпочалася карна розправа проти Стефана Богосевича, урядовця коломийського відділу повітового, за зловживання кукурузою, яку спроваджено з Румунії для бідного населення Покуття і Гуцульщини. Адміністраційна влада приділювала відповідну скількість тої кукурузи по власних цінах набуття селам, що потерпіли від неврожаю. Приділ переводив Богосевич, але так, що, увійшовши в порозуміння з війтами двох громад, продав чотири вагони кукурузи по торговій ціні торговцям збіжа, а надвишку сховав до власної кишені. Перед зверхньою владою Богосевич виказався фальшивими рахунками і потвердженнями, іненачеб ті чотири вагони приділив громадам згідно з означеним пляном. Коли ті зловживання виявилися, Богосевич пробував боронитися тим способом, що робив це з наказу своєї зверхної влади. Прокуратор обвинувачував Богосевича й обох війтів за зловживання, збіжевих торговців за співучасть, а крім того самого Богосевича за наклеп. Богосевич сидів чотири місяці у слідчому арешті.

ЕМІҐРАЦІЙНІ ОШУКАНЦІ.

На Полісьсі вешталися два небезпечні ошуканці, Хлебніков і Голованец, які, подаючи себе за козацьких полковників, вербували селян до Африки. Кожний еміґрант мав дістати в Африці 50 гектарів землі, мешкальний дім, рільничі знаряди і 200 франків місячно для кожної дорослої особи, а 50 для малолітніх. Після трох років кольоністи мали сплачувати свої надїли ратами, розложеними на 15 літ. Знайшлося чимало людей, що злакомилися на африканський „рай" і дали трохи аґітаторам, а були й такі, що попродали свої господарства на Поліссі, готові до виїзду. Врешті показалося, що оба „полковники" є звичайними ошуканцями, яких арештовано.

ЧУПРИНА НА СТАРІСТЬ.

Є у Ліоні (Франція) 76-літній рентієр Фелікс Ленорман, лисий як коліно. 50 літ був він лисий. Ще як молодець, після важкої недуги, втратив усе волосся. Нараз, без ніяких заходів з його боку, виросла йому буйна чуприна. Причина? Природа робить такі збитки. Всі фірми, що виробляють ріжні води та помади на зріст волосся, звертались до старця з пропозицією, щоб він згодився дати відфотографувати себе під рекламою їх виробів із заміткою, що саме під впливом такого чудодійного ліку виросло йому волосся.

ФОРТЕПЯН ПИШЕ НОТИ.

Німецький фабрикант фортепянів Франц Лір придумав апарат, який, прилучений до фортепяну, дає змогу рівночасно з грою писати ноти. Композитор, що імпровізує новий твір або компонує оперу, перекладає тільки підойму і в цій хвилині рівночасно з грою апарат вибиває ноти, так, що для композитора не пропадає ніодин тон. Винахід є такий прецизійний і певний, що перевищає всі спроби, які досі роблено в цьому напрямі.

МАШИНІСТ ПОМЕР НА МАШИНІ.

На залізничому шляху Варшава—Катовиці трапився незвичайний випадок. У хвилі, коли особовий поїзд надіздив до стації Мясова біля Бендзіна, помер нагло машиніст цього поїзду, Антін Радерський. Поїзд попровадив у дальшу дорогу машиніст з іншого поїзду, який саме був на стації Мясова.

ЧИ НЕ ДИВО?

Про чуда-дива перевозової тарифи свідчить факт, що копіти перевозу збіжа з Алберти до Китаю є менші, ніж з Алберти до сусідньої провінції Бритиш Колумбії.

РОДИННА ТРАГЕДІЯ.

Від затроєння аршеником помер молодий редактор і видавець газети „Порт Гоwп Гайд" у Порт Гоwп, Онт., Доналд Вилсон. Підчас того, як поліція досліджувала, чи Вилсон пoповнив самогубство, чи хтось отруїв його, пропали жінка й дитина померлого. Пару днів пізніше їхні тіла знайдено в озері Онтаріо Лейк, 100 миль на захід від Порт Гоwп. Поліція ствердила, що жінка Вилсона поїхала автом з півтора-річною дитиною над озеро і скочила з нею з моста в воду. При утопленій знайдено записку, в якій пишеться, що Вилсон отруївся і що вона не має для кого жити, тому кінчить себе й дитину.

ЗАГАДОЧНА СМЕРТЬ ПАЦІЄНТКИ ПІСЛЯ ОПЕРАЦІЇ.

В окружному суді у Львові розпочався сензаційний карний процес проти лікаря д-ра Швіґера, ґінекольоґа, якого обвинувачено, що причинився до смерти Олени Кіндрат, жінки господаря з Ягольниці, пов. Чортків, та що крім того виконав 31 недозволених ґінекольоґічних заходів. Побіч д-ра Швіґера відповідає перед судом Авр. Шляг, торговець збіжем з Ягольниці, що намовив Кіндратову до операції й привіз її задля того до Львова. Вмерла вона серед незвичайних обставин. Дня 30. березня м. р. знайшли її тіло в лісі біля Старого Села, пов. Бібрка. Дохождення ствердили, що вона приїхала з Авр. Шлягом до Швіґера й піддалась операції. Опісля відправлено її до якогось приватного мешкання. Тут зачинаються таємничі події, які висвітлить судова розправа. Шляг каже, що кілька днів пізніше він вертався з Кіндратовою до Яголъниці. На стації Перзенківка під Львовом вона незамітно висіла і заки вернулась до вагону, поїзд відїхав. Що дальше з нею сталося, він не знає. Не вміє теж пояснити, як вона дісталася аж до Старого Села і чому згинула в лісі. Зате є підозріння, що її вивезли саньми неживу вже зі Львова та що оповідання Шляга про її щезнення на Перзенківці незгідне з правдою і має на меті тільки змилити слідство. Акт обвинувачення закидує Швіґерови, що недозволені хірурґічні заходи виконував тільки з жадоби зиску. Окремий уступ акту обвинувачення говорить про спробу д-ра Швіґера перекупити постерункового, який вів дохождення. Обвинувачений обіцював йому безплатний побут у санаторії в Моршині, якщо буде прихильно вести справу.

ЛИТВА МОБІЛІЗУЄТЬСЯ ДЛЯ ОБОРОНИ МЕМЕЛЯ

БЕРЛІН (Німеччина). — Подають з достовірних жерел, що Литва розпочала мобілізацію, а то тому, що є побоювання, що націвські симпатики в портовім місті Мемелю, над Балтиком, задумують підняти бунт і прилучити силою місто до Німеччини.

Німці домагаються плебісциту.

Як тільки надійшли з области Сари відомости про вислід плебісциту, негайно піднесли часописи справу Мемеля. І кажуть отверто, що колиб там домущено плебісцит, то теж 90% населення заявилисяб за поворот до Німеччини.

Тепер по цілій Німеччині йде аґітація в тім напрямі. Тому треба надіятися, що як тільки Німеччина перебере територію Сари, готова зголосити в Лізі Націй зараз свої претенсії до Мемелю.

СТАЛІН НІКОМУ НЕ ДОВІРЯЄ.

МОСКВА (Росія). — Позбувшися Зіновєва і Каменева та багатьох інших з опозиції, яких вислано на заслання, Сталін держить тепер баче око над Риковом, бувшим вождом правої опозиції, як теж над двома головними редакорами: К. Радеком, що пише передовиці в „Правді", і Н. Бухаріном, що редаґує „Ізвєстія".

Кажуть, що не буде це нікою несподіванкою, якби так одного дня і ті згадані особи арештовано, суджено і вислано на заслання, або усунено їх без усякого суду від сповнювання дотеперішніх обовязків.

ХАОС У ПОСТАЧАННЮ ХЛІБА.

ЖЕНЕВА (Швайцарія). — Українське Бюро подає з офіційних совєтських газет, витяги, з яких виходить, що скасування карткової системи на хліб так зле зорганізовано, що в багатьох містах СССР прийшло до кривавих протестів і заворушень.

„Ізвєстія" з 29 грудня м. р. подають, що заліznиці постачили згідно з пляном на 50% менше муки та гречки для Москви, Ленінграду й інших міст.

Зі Сталінграду часопис доносить: „Якість ремонту готових крамниць дуже низька. Можна сказати, що ніодно підприємство для торговлі хлібом не готове". А далі: „В пекарнях і крамницях бруд. Рушників і мила нема. Робітники і службовці нехтують особистою гіґієною".

АРЕШТУЮТЬ НАЦІВСЬКИХ АҐІТАТОРІВ.

БРЮСЕЛЬ (Бельгія). — Бельгія занепокоєна аґітацією, яку поведено в кантонах Евпан і Малмеді, що їх забрано Німеччині й прилучено по війні до Бельгії. Часописи пишуть, що це „націвські аґітатори" повели акцію за поворот тих земель до Німеччини. Уряд вислав на згадану територію нові відділи жандармерії.

З СОВЄТСЬКИХ ТРАГЕДІЙ.

МОСКВА. — Сільський листар у селі недалеко Смоленська, Андрій Кулаков, побив смертельно молодого хлопця, Никиду Сеніна, років 14, відомого з комуністичної ревности, головно з організування молоді для допомоги колективним господарствам та з редаґування місцевого молодечого часопису. Як „редактор", він нападав на Кулакова дуже часто в ґазеті за те, що „він є сином кулака" та що пиячить і побиває комсомольців.

Одної неділі Кулаков казав Сенінови занести почту до сусіднього села, а по дорозі смертельно його постріляв. Селяни знайшли на снігу сліди крови. Кулаков згодився прослідити діло. І знайшов хлопця в снігу, як ще жив. Тоді він добив його.

Хлопця поховано з великою парадою, а Кулакова тепер судять. Він признався до всього.

Такі річи діються тепер дуже часто. Батьки вбивають часто власних дітей за те, що діти доносять комуністичній владі на батьків.

НЕМА ПОЩАДИ І ПО СМЕРТИ.

БЕРЛІН. — Міністер освіти заборонив професорам університету брати участь у церковній відправі, влаштованій у память смерти професора Фрица Габера, славного німецького хеміка, котрий віддав Німеччині величезну прислугу підчас світової війни, винайшовши штучний нітрат.

Габер помер у Швайцарії, куди переїхав з Німеччини, запротестувавши проти законів, що гнетуть Жидів.

В міністеріяльнім зарядженню кажеться, що Габера звільнено з посади в 1933 р. за невідповідне відношення до німецької держави.

ЗА „КРАЩИЙ РОЗДІЛ".

ЛОНДОН. — Ллойд Джордж виступив з „Ню Ділом", який стрінувся з загальною симпатією. Тільки дораджують йому не брати американської назви, а назвати свою програму „Кращий Розділ".

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy	
На рік	$6.00	One year	$6.00
На пів року	$3.25	Six months	$3.25
На три місяці	$1.75	Three months	$1.75
Число з пятниці (з англійською частю):		Friday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$ 2.00	One year	$ 2.00
На пів року	$ 1.25	Six months	$ 1.25
В Джерзи Ситі і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$9.00	One year	$9.00
На пів року	$4.75	Six months	$4.75
На три місяці	$2.50	Three months	$2.50

За оголошення редакція не відповідає.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

В СТОРОНУ КИЄВА!

Від 22 січня 1919 року є один день в році — 22-гий січень — тим днем, у якім очі й серця всіх Українців звертаються до Києва, отого серцю українському дорогого місця, на якім повстало перше зорґанізоване українське життя, і яке перед тисячею роками дало початок великій українській державі.

Всенародньою волею, викутою жертвами наших героїв і духом наших ґеніїв, отой Київ став для нас знову політично „ясним сонцем", як був ним тоді, коли правили ним ті, що обєднували під своєю владою всі тодішні землі українські

Оту волю заманіфестовано 22-го січня 1919 року, в Києві, в розгарі роботьби з тими, що були і є найбільшими ворогами української държавности і соборности.

Ота воля стала сьогодні одиноким дороговказом для кождого свідомого Українця, для кождої політичної дійсно української партії.

І якіб не були наші політичні промахи, здається, що щодо цього вже переведено в нас остаточну ревізію, щоб усі дальші наші політичні потягнення мали завжди на увазі головну мету, головну точку тяготіння: Київ.

А тим ми не тільки скріпились ідеольоґічно в своїм власнім нутрі, але теж поставили українську справу на міжнароднім ґрунті ясно й достойно, і для всіх легко зрозуміло.

Це природнє і ясне поставлення справи являється для окупантів українських земель „українською ірредентою". Але саме так їм слід цю справу розуміти. А якщо між політиками і демократами тих окупантів є чесні й розумні люди, то можуть хіба тільки поґратулювати українській нації, що вона станула на власнім і патріотичнім становищі. Бо так поступали всі інші народи, коли себе освободжували й обєднували.

Оттаке ясне становище навіть облекшує нам оборону нашої справи всюди в світі, а зокрема тут в Америці. Бо якуб там „реальну" політику не були змушені вести леґальні наші партії на наших землях під Польщею, Румунією, Чехословаччиною, і якіб вірнопідданчі заяви не складав Москві т. зв. уряд Совєтської України, важним є те, що проголосив наш нарід, коли мав змогу сказати свобідно своє слово. А таке слово сказано в дні 22 січня 1919 року, в Києві, на Софійській площі.

Вправді можуть наїзники усунути ті слова зі шкільних підручників, можуть не дозволити їх повторювати на вічах чи концертах, чи згадувати за них у ґазетах, але з душі українського народу — видерти їх не в силі.

Анатоль Курдидик.

КИЇВСЬКІ СВЯТА.

Роки летять — ніби баскі коні в розмашному бігу...

Що ранку над Києвом устає ясне сонце і що ранку дзвонами грають і Собор і Лавра і Софія. Що ранку перекидають промінчики золотими яблучками по копулах церков...

Ідуть дні, тижні, місяці, роки — а Час в грубезній книзі сторінку за сторінкою записує.

Ви, що серця живі маєте — читайте!

— — — — — — — —

Від стародавнього Кия, Щека й Хорина до св. Андрія — один день. Від св. Андрія до Володимира — два. Від Володимира до Батія — три. Три ясні дні — три сторінки в книзі Часу, записані золотими стрічками...

А далі три великі історичні Ночі, три пітьми — між якими вже двічі робив досвід межі. Ночі — в які не спав ніхто — а по яругах вили вовкулаки, смакуючи теплу нашу кров...

— — — — — — — —

Перша Ніч, від Батія, що камінь на камені не лишив, через крамоли княжі, через лакімство нещасне, через трусливість і залізні кайдани до того Року.

Лячна Ніч. Над Києвом змій, якому давали найкраще, що мали, в дань. Ішло через степи горе, смута бродила і жаль, що ваги не мав...

Над Золотими ворітьми, над Софійською площею зловіщо кракали круки...

І записував Час чорними стрічками темні сторінки великої книги...

Ви — що серця живі маєте, читайте!

— — — — — — — —

Києве — святий, золотоверхий!

Чи Ти тямиш той ранок — розцвілий — як над Тобою, ніби стадо голубів, зірвалися голоси дзвонів? Чи Ти памятаєш той день молочний — як ревіли з Твойого замку гармати, бухаючи до хмар радістю, що не могла зміститися в Твоє серце?

Чи Ти тямиш, Києве, як на чолі буйних сотень, що мінилися каскадами кольорів, віздив Він — Великий Мойсей?

Тямиш?

Не знати, хто більш шалів тоді від утіхи: Твої сини, дзвони чи гармати. І Ти сміявся тоді щастям, вив у спазмах радости — пянів у божевіллю весільного короводу...

Тож Він, Богом Даний, віздив!

Перед ним схилялися прапори, схилялися сусіди близькі і далекі. А за ним — як птиця з готовими до лету крилами — йшов День, День, що мав по першій Ночі панувати...

Час умочив перо в золоту краску і написав над сторінкою своєї книги: 6. січень 1649 р...

Києве — золотий, святий — тямиш?

Над Тобою, Мамо руських городів — уставав Ранок, до якого тужили і за який кровю значилися всі шляхи...

— — — — — — — —

І знову війнуло холодом і пітьмою. Темні, обшарпані лахмани хмар насуплювали брови...

Гуділи громи. Розпадалися могили. Від пожарів червоними маками зацвітало небо. Чорні силюети коминів скородили похмурий небосхил.

В півтіни трох століть на брата брат ніж гострив...

І понад димами пожеж, понад сопухом крови, понад горби могил тріпала боляче чайка крилами в тузі нестримній...

Другу Ніч записував Час у книгу...

— — — — — — — —

І нагло — над Києвом знову дзвони!

Що це? День вертається?

Загримали знов гармати і мов повторення тамтого — буйні стрілецькі сотні шляхами на Софійську площу ввійшли...

Назустріч їм дзвони, стосоттисячне: слава і над містом-Матірю вродилося знов сонце ясної втіхи...

Як тоді — малинові прапори...

Над морем народу у щасті захлипувалися дзвони.

Тиша. Читають: „Ми хочемо жити! Ми — великий Народ! Добути — або дома не бути!"

Уставав другий День після другої чорної Ночі і знов золотом писалося в книзі Часу: **22. січень 1919 року..**

— — — — — — — —

І третя Ніч — Ніч, що гірша за тамті дві. Бременна в жах, в морд і кривду, в тисячі могил і шибениць — в ціле море сліз...

Ніч така! Що живцем в гріб копають, живцем виривають язик і за серце давлять, що аж кровю окипає...

На степах, по хуторах — по селах і містах язі і відьми. Над землею така тьма, що брат брата хапає за гортанку і кричить:

— Опирю!

Обдерли золоті копули — скували пащі дзвонів.

Уже не чорним — а живою кровю пишеться сторінка книги буття...

Третя — велика, жахлива Ніч...

— — — — — — — —

Києве! Не бійся!

Як по тамтих двох Ночах двічі Ранок у Твоїх мурах на Софійській площі вставав — так і третій раз встане!

Києве!

Над Тобою знов загомонять весільні дзвони і реготом щастя завиють гармати!

І знову — як тоді — тому 286 літ і тому 16 літ — буйні січові сотні прилинуть на той майдан — де Богдан був і де Універсали читалися!

І Ти засяєш як зірниця над ранком.

Сонце набере жемчугів і самоцвітів у жмені і сипатиме на Тебе.

Це буде Новий третій День — від якого книга Часу писатиметься вічно золотом!

Це буде той Великий День! День Золотої Волі!

Г. Володимирський.

ГРАНИЦЯ І КОРДОН

Границя і кордон. Ті два поняття мають у нас однакове значіння. Наші мовознавці сказали, щоб замісць „границя" писати „кордон", і майже кожний покинув „границю" для „кордону". Ми не розглядаємо цього, чи „границя" ґерманізм, чи вже наше українське слово. Нас цікавить соціольоґічно-політична сторінка обох понять, яких зміст **зовсім не є однозначний.**

Для селянського народу з „границями" між громадянами, поняття „границі" між державами лучилося з поняттям неторкальности, вічної постійности. Чи таке поняття корисне для недержавної нації?

Поняття „кордон" не має тієї тривкости; це тільки тимчасова загорода, відмежування, як відмежовувано навіщені пошестю области кордоном, що бережуть порядку чи безпеки ріжних високих достойників при великих парадах. Безперечно, що мовознавці, впроваджуючи поняття „кордон" замісць „границі", не думали про ці ріжниці; „кордон" мав заступити „границю", але не існувати побіч неї. **Для нас видається не тільки доцільним, але й конечним, задержати оба поняття і дати їм відповідний зміст.**

Декому може це видаватися маловажною справою. Для української політики це питання дуже великої ваги. **В Українців нема виробленої вражливости для безпеки меж своїх національних просторів — чи назвім це — границь.** Державні межі — чи там **кордони** через своє довге існування відділили в наших поняттях Галичан від Волиняків; кордони немов стали границями, поза якими існує чуже племя. Сьогодні цих кордонів нема, але наслідки „границі" осталися. — Хто з членів У. Г. А. не памятає переходу через Збруч? Чи в неодного не було тоді почування, що він вже за „границею"?

„Границя" це поняття, яке не зближує, але віддалює. Границя між двома селами (а ми селянська нація!) це вічна межа, за якою лежать „чужі" поля. По цім боці — це „наше", по тім — це „чуже". За свою „межу" селянин готов життя дати, але за „границю" — хай громада процесується. Зрештою такі процеси рідкість, бо правилом було, що границі ніхто не пересуває. Безперечно, що таке поняття „границі" мусіло теж вплинути на поняття державних „границь" (в нашій термінольоґії „кордонів"). Іншими словами: в нас поняття державних кордонів було часто **пасивне.** Інакше думали про це нації-завойовники, які не дивилися на „постійність" цих „границь", бо самі їх визначували, де їм подобалося, чи де могли.

Українці майже зовсім забули, що крім кордонів існують ще границі їх національних просторів, яких вони з усіх сил повинні боронити. Тільки нація без виробленого чуття для границі національних просторів могла махнути рукою на Крим, Вороніжчину, Курщину чи Кавказ, бо в тієї нації не виховувано зрозуміння для поняття національних просторів. Ми або бавимося в найточніших у світі статистиків і за ніяку ціну булиб не включили „чужого" села в свої кордони, або нам вистарчає границя з поезії — мовляв — „по Кавказ". А тому, що українська вдача — широка, що степи наші широкі, то й поняття своїх границь надто пливке чи широке **у власну некористь.** Українець скоріше уступав з власної території, кольонізував Зелений Клин чи Канаду, замісць з упертістю боронитися перед напливом чужинців, які його випирали, займаючи міста. Переселення села викликувало сильний тиск до мандрівки з краю, але не викликало чуття для границь власних просторів, для оборони й протинаступу на міста.

Наше розуміння границі дуже зближене до поняття Китайців, що збудували „вічний мур", і тому програють з Японцями, які кладуть кордони так, як вимагає охорона їх національних просторів. Інзулярні та гірські народи мають чуття для своїх границь, бо їх природа цього вчила; степ у цьому напрямку був злим учителем. З чужих прикладів, як хоронити свої границі, як повести власні кордони, як **створити власне зрозуміння, збудити інстинкт** у цих справах, ми могли вже дещо дотепер навчитися, але — на жаль — не навчились.

Загальна, мряковинна любов до нації, чи до батьківщини, не створює ще розуміння границь національних просторів. Всяка політична боротьба не ведеться в порожніх просторах, але в ґеоґрафічних межах, у границях, і ці границі треба знати, щоб боронити. Якщо нема інстинктовної вразливости на охорону чи небезпеку границь, то треба її виховати. І одиниця і поодинокі стани мусять вміти боронити своїх позицій і, тим більше, границь національних просторів.

Відсутність вразливости на безпеку границь може жорстоко мститися. Натомісць інстинктовна вразливість веде до передбачування майбутніх можливих небезпек і їх паралїжування. Як приклад можна взяти Японців. Царська Росія розбудувала у Дайрені на Далекім Сході пристань, непередбачуючи, що її використають Японці як пристаневу базу проти Порт-Артура. Теперішнє заняття Манджурії, чи там переложення кордонів поза границі національного простору, вказує теж на вражливість Японців відносно безпеки границь.

Якщо нема розуміння для границь національних просторів, то й нема зрозуміння для поодиноких просторів. **Не вміємо думати просторами, тому програємо у великім і малім.**

Саме для Українців, в яких Москва вмовляє, що кордони є ідентичні з границями, є конечне думання поняттями національних просторів і вражливість на безпеку їх границь. Якби Українці так уже думали, то в Донбасі на місце московських робітників мусілиб масово поселитись українські робітники, закріпити там свої позиції і виперти Москалів. Одначе Українці вірять, що є якийсь СССР, а не російська імперія; для Москалів — це вигідне поняття, для Українців — дуже шкідливе.

Українцям не зашкодилоб знати, що є ріжні кордони. Якщо ми цікавилисяб цим питанням, то мусілиб відріжнити між кордонами: зачіпні, оборонні, кордони для відступу, кордони рівноваги чи обопільного порозуміння та кордони для кольонізування занятого простору, що звичайно заселені державною меншістю. Дальше требаб нам знати, що поодинокі державні нації мають свої методи забезпечування чи поширення кордонів, що напр. Французи (а від них польські ендеки) в аґітаційнім підготовленні для пересунення кордонів малюють неіснуючого чорта на стіні, що — мовляв — загрожує їх існуванню, що Анґлійці оперують домаганням „отвертих дверей" а Москалі туманять як не „общерусскими" і всеславянськими то всесвітніми гаслами для поширення кордонів. Кожна нація має постійних сусідів і тому мусить знати їх методи та шляхи наступу на свої національні границі, щоб йому протиставитися. Не технічне пригодування чи там виконання наступу грає головну ролю, але **моральне чи душевне бомбардування просторів,** на які вимірений наступ. Звичайно це останнє легковажимо. Росія бомбардувала світ аґітацією, що Українці російське племя та що українські простори їй конечні з ріжних причин; погляд Росії знаходить іще сьогодні численних адвокатів навіть серед учених (економісти, фільольоґи, ґеоґрафи і т. п.). Сьогодні ідею „співжиття" поневолених народів, Москва доказує „обороною мира" і теж знаходить своїх адвокатів.

Ми тільки вказали на деякі приклади з засобів, які примінюються в обороні кордонів чи в наступі на чужонаціональні простори і їх границі. Успішна оборона й успішний протинаступ вимагають продуманої стратеґії і тактики, окремо для кожного противника і кожного відтинку національного фронту. Тут ми могли торкнутися тільки деяких справ, що тісно звязані з питанням нац. просторів і границь. Одначе кожний з того бачить, яке важне є це питання. А вже це пізнання повинно в нього загострювати інстинктовну вражливість на безпеку національних границь, вражливість, без якої недержавна нація не може розвиватися. — („Перемога").

ДВА СИНИ ДВОХ „БРАТНІХ" НАРОДІВ

В останнім з чисел „Дажбога", літературно-мистецького щомісячника молодих, знаходимо надзвичайно цікаве оповідання Семена Олійника, „Божевілля Шаваліна", яке дуже правдиво змальовує відносини між московськими катами й убивниками та вимираючими від голоду Українцями. На початку оповідання чекіст Шавалін вирушує „на працю" на Україну. З дальших частин оповідання подаємо кілька сторінок, які краще ніж усякі довгі описи подають справжній стан на Україні.

* *

Шавалін виглянув у вікно: там у темряві скривсь отой невідомий для нього край — Україна. Він знав одно: УССР — невідємна частина СССР із столицею в Москві. На Україні лютував голод навдивовижу для всього світу, що привик називати її шпихлірем Европи. Шавалін не дивувався; він знав одно: УССР — невідємна частина СССР.

Можна виморити голодом на родючій землі одних, а розстріляти других, щоб ті, залишені в живих, знали про це й годилися з цим.

Лютував голод. Там на чужині далеко в Европі не вірили в його існування, бо це суперечило їхньому запізненому розумінню життя. Шавалін знав одно й не сумнівався, що для цього потрібне друге: голод і смерть непокірливих.

Уява малювала йому барвисті картини усмирювання голодних. Скорострілі січуть тих, що наважилися добути голіруч держані маґазини збіжа. Він, Шавалін, дострілює ранених і впивається запахом розлитих по чорноземі людських мозків.

А тимчасом він засів до столика й заїдав своє добро з великим смаком. Довкруги нього була країна голоду й тисячі корчилися в передсмертних судорогах, а він був ситий і їв далі.

І знову стукіт у двері. Чогож? Проїхали вже першу стацію УССР.

І знову з револьвером до дверей.

За дверми стояло якесь з воску вирізьблене хлопятко. З воску, бо хіба це була жива істота за тими запалими лицями й гарячими висушеними устами?

Та ні, хлопя було таки живе: у глибоко запалих долах блищали жарини очей і від них повіяло на Шаваліна ненавистю й допитлівістю.

Хотілося йому вхопити малого за ковнір подертого одягу й шпурнути ним крізь вікно об камені залізничого шляху. Хотілося задавити його одним стиском малої горлянки. А все за те, що в його очах добачив Шавалін жадобу жити. Це було тепер злочином для дитини цього народу, що не хотів жити в злагоді з братнім московським народом, бо Москва присудила його за це на голодову смерть.

Та в обличі хлопчини добачив Шавалін деяку подібність до свого малого синка, що його залишив там на морозній півночі. За цю подібність не кине ним під колеса поїзду, ані не задавить.

— Чого тобі, хлопче? — спитав Шавалін ласкаво по анґлійськи.

Від самого звуку чужої мови хлопець повеселішав. Цеж був якийсь чужинець, не з Москвинів, що ненавиділи його, а він їх. Очи хлопця повеселішали. Ласкавий чужинець увів його до переділу й посадив на лавці побіч своїх ласощів.

Хлопець задумався. На скільки днів вистало б цього добра для нього й брата, що лишилися самі одні на цілу оселю? Інших вивезли далеко на заслання, або померли вони в муках довгого голоду. Він і брат жиють тим, що він назбирає від чужинців по ваґонах. Що вечора підкрадається на стацію і, щоб ніхто не бачив, влазить у ваґони поспішного поїзду на шляху Москва—Харків, бо тільки в ньому їздять чужинці.

В Шаваліна напружено працює мозок. Що він робить? Чи годиться йому спомагати голодне хлопя, засуджене на смерть? Та чейже воно й так неминучо помре, отже можна покищо й нагодувати.

І він показує хлопцеви на харчі: бери!

Хлопець простягнув нерішучо руку. Не знає, що брати, бо ніякої з тих лакоминок ще ніколи досі не їв.

— Візьми все — проговорився Шавалін по московськи.

Рука хлопчини застигла в повітрі, в його очах блиснув гнів і ненависть викривила його дитяче обличе. Смикнув свою руку геть від Шавалінових ласощів і рішучо сказав, відходячи до дверей:

— Від московського кодла хліба не приймаю.

Шавалін скочив до нього. І в його очах блиснула прихована ненависть. Знову захотів убити цього хлопця, якого збирався щойно годувати.

Та хлопець встиг уже плигнути йому поза плечі, а там і крізь вікно в темряву.

Божевільний жах стиснув Шаваліновi гортанку, коли він дивився, що хлопець піднявся й жиє. Набіглі кровю очі Шаваліна сипали іскрами пекельного гніву, а уста шепотіли:

— Він житиме... він житиме...

Здавалося йому, що удари коліс об рейки підтверджували теж: жи-ти-ме... жи-ти-ме...

І Шавалінові нерви не видержали такої проби. З його рук ніхто досі не вийшов живим. Заки поїзд спинився на другій стації, Шавалін уже вив божевільне:

— ЖИТИМЕ...

Богдан Лепкий.

ХОЧ КРЯЧЕ ГАЙВОРОН...

Хоч кряче гайворон
И гукає Див —
Не висох Сян, і Дон
Пливе, як плив.

Ще наш Дніпро шумить
И лама ґраніт,
Народ спічне на мить
— И здивує світ.

Нема таких кайдан,
Щоб люд скувать.
Наш дім, наш храм, наш лан —
Не дать! Не дать!

Мусій Степанчук.

ЧИ ТЯМИТЕ ТОЙ ВЇЗД?

(В 16-ту річницю злуки українських земель).

Чи тямите той вїзд у Київ наш, столицю?
Той другий вїзд величний по вїзді за Богдана,
Що його ми чекали століття у кайданах,
Що його ждала вся українська земелиця?

Чи тямите той вїзд в Ворота Золотії,
Як десь, з могил неначе, війська козацькі встали,
Як нові Запорожці колюмнами ступали,
Як в Київ йшли Стрільці відважні Січовиї?

Чи тямите той гук бадьорих сурм військових,
Що ехом відбивався від Кавказу в Карпати,
Що радість ніс у села, у тихі наші хати,
Що сповіщав народ про вільні дні і нові?

Чи тямите живий той ліс прапорів ясних
Блакитно-золотистих, що в вітрі шелестїли,
Що у промінню сонця барви свої мінили?
Від них нам символ бив погожих днів і щасних.

Чи тямите, як ті стяги стягам кланялись
Кругом Богдана Батька і вкруг Володимира?
Це всіх земель Вкраїни зійшлась наша сила,
Всі землі рідні там в СОБОРНІСТЬ обєднались.

Чи тямите той спів в акордах дивоглядних,
Що нісся з грудей вільних людей всіх міліонів,
Що лився одним хором під гук церковних дзво-[нів?
Чи тямите той сміх із лиць вільних, відрадних?

Чи тямите, як вив Дніпро дужий водами?
Як ріки і потічки хвилями бистро грали?
Як степ радів широкий, як гори усміхались,
А вітер мову вів з старими могилами?

Чи тямите той день ясненький і погідний,
Як очей міліони витали волі сонце,
Як ввесь народ Вкраїни хвалив там Бога-Творця?
Бо кождий чувся там: вільний свій лан, сво-[бідний!

— — — — — — — — — — — — — — — —

Ох, не забути нам моментів тих ніколи!
Вони пройшли, минулись, як сон життя вільного...
Над Києвом панує деспот царя нового,
Червоний кат гуля, дикий медвідь на волі.

Та в тих коротких днях воленьки дорогої
В нас дух новий вселився, сила непоборима,
Образ Вільного Краю стоїть перед очима,
Образ живий із нас, як НАЦІЇ ВІЛЬНОЇ.

— — — — — — — — — — — — — — — —

Нехай лютує кат на Вкраїни землиці!
Повстане ще козацтво по третьому разови,
Окупить волю й щастя в ворожій і злій крови
І створить ТРЕТІЙ ВЇЗД У КИЇВ НАШ, [СТОЛИЦЮ.

Остап Грицай.

МОЛИТВА УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ

(Виголошена малою **Галею Кушнірівною** на Святі Головінського у Відні).

О Боже великий, я молюсь Тобі,
Подай Україні побіду в борбі,
Дай силу прекрасній країні моїй
Кінчати щасливо визвольницький бій.

Вже досить страждання і сорому пут,
І сліз, що в безсилій розпуці пливуть,
Хай іскрами блиснуть ті сльози рясні,
Хай скрізь розгоряться, як люті вогні.

Щоб жаром-пожаром ми всі занялись
І стали до бою, як предки колись.
Щоб вспіли помстити століття образ,
О Боже великий, о вислухай нас!

ВАЖНЕ ПОВІДОМЛЕННЯ ДЛЯ ВСІХ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

міста **ФІЛАДЕЛФІЇ, ЧЕСТЕР, КОТСВИЛ, ВІЛМІНГТОН, КЕМДЕН, ВІЛЯМСТАВН, ФІНІКСВІЛ, МІЛВІЛ і всіх місцевостей Філаделфії.**

Ми, нижче підписані головні урядники просимо предсідників, секретарів і касієрів повище згаданих відділів прибути на

СПІЛЬНІ НАРАДИ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 27-ГО СІЧНЯ (JANUARY) 1935 РОКУ

в годині 3-тій пополудні до Української Галі під ч. 847 Норт Френклин улиця, Філаделфія. Ціль зборів є та, щоби ми спільно всі порадилися, яку нам роботу зачати з новим роком, щоби придбати більше членів і зорганізувати нашу молодіж до нашої організації. Просимо прибути на ці збори точно в третій годині. 17-8

Стефан Слободян, гол. радний
Антін Пашук, гол. контрольор.

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА

за грудень 1934 року.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	185.23	194.	17.62
2.	62.62	195.	25.49
3.	44.73	196.	4.87
5.	7.57	197.	11.56
6.	11.82	198.	11.12
7.	31.30	200.	37.33
8.	78.69	201.	10.75
9.	3.13	204.	10.02
10.	34.13	205.	13.88
11.	9.40	206.	208.20
12	82.41	207.	29.76
13.	16.72	208.	17.20
18.	47.67	209.	47.26
19.	1.58	210.	.87
20.	17.91	211.	105.37
21.	9.63	212.	1.31
23.	2.08	213.	102.65
24.	15.32	214.	25.71
25.	2.02	215.	3.85
26.	2.20	216.	19.80
27.	12.18	217.	43.54
28.	54.05	218.	46.38
29.	36.66	219.	22.82
30.	51.05	220.	76.22
31.	3.34	221.	115.72
32.	1.47	223.	6.47
33.	32.98	225.	21.99
36.	27.09	226.	1.96
37.	41.92	227.	3.58
38.	32.05	229.	7.46
39.	57.95	230.	28.36
40.	2.75	231.	22.45
41.	16.50	232.	7.27
42.	22.26	233.	18.81
43.	12.95	234.	44.16
44.	46.03	235.	42.02
45.	36.59	286.	33.11
46.	20.33	237.	46.32
47.	29.91	238.	28.73
48.	2.48	239.	48.28
50.	13.20	241.	31.15
52.	4.47	243.	19.48
53.	4.05	245.	20.45
54.	1.50	246.	33.72
55.	4.99	247.	46.62
57.	33.97	248.	17.32
58.	9.55	251.	3.62
59.	4.43	253.	15.64
60.	13.30	254.	28.67
62.	23.50	255.	1.15
63.	11.90	256.	27.07
64.	36.13	257.	21.95
65.	78.87	259.	26.58
66.	52.78	260.	1.23
67.	31.21	261.	10.74
68.	7.60	262.	9.94
70.	27.24	263.	8.18
72.	7.41	265.	21.66
73.	60.54	266.	51.60
74.	7.28	267.	13.11
76.	29.51	268.	25.97
77.	21.96	269.	12.06
78.	59.87	271.	32.03
80.	5.13	273.	33.52
81.	14.42	274.	25.98
83.	18.36	275.	21.52
84.	19.28	276.	48.95
85.	15.50	277.	29.02
86.	48.63	278.	10.71
87.	12.90	280.	26.02
89.	1.69	281.	5.23
90.	124.47	282.	9.32
91.	50.35	283.	37.36
92.	3.39	284.	3.37
94.	20.53	285.	4.78
93.	6.81	286.	54.59
97.	4.99	288.	53.00
98.	44.51	289.	4.55
99.	22.25	290.	1.41
100.	3.74	291.	2.10
101.	6.34	292.	29.79
102.	71.92	295.	36.15
103.	7.35	296.	13.35
104.	91.26	298.	15.25
105.	57.51	299.	12.57
106.	55.31	300.	56.42
107.	5.24	301.	14.32
108.	45.48	303.	29.81
108.	54.48	305.	26.94
111.	6.19	306.	23.07
112.	35.55	308.	6.48
113.	8.14	309.	4.87
114.	15.89	310.	8.72
116.	13.97	312.	24.86
117.	30.24	314.	47.80
119.	7.19	315.	12.04
120.	11.16	316.	24.03
121.	15.61	317.	26.32
122.	15.56	318.	69.51
123.	40.17	319.	19.46
125.	7.30	320.	24.32
126.	21.01	321.	10.47
127.	38.34	322.	10.33
129.	14.09	323.	11.74
130.	28.50	324.	37.92
131.	6.71	325.	5.92
132.	13.09	326.	14.26
133.	86.68	327.	20.20
134.	42.69	328.	2.01
135.	10.27	331.	16.37
136.	59.33	332.	21.58
137.	72.19	333.	1.91
139.	42.73	334.	34.39
140.	1.64	335.	7.59
142.	60.84	336.	60.54
143.	29.48	337.	9.65
145.	1.52	338.	62.63
146.	17.11	339.	32.58
147.	157.76	341.	38.11
148.	3.35	342.	88.77
150.	11.89	344.	25.28
151.	55.19	345.	26.45
152.	33.51	347.	4.58
153.	7.00	349.	18.11
154.	1.43	350.	20.11
155.	46.52	352.	15.75
156.	40.28	355.	35.57
158.	8.93	357.	20.77
160.	5.48	358.	16.31
161.	9.98	359.	.97
162.	9.71	361.	102.70
163.	17.07	362.	9.83
164.	1.62	363.	64.32
167.	14.74	364.	50.11
168.	41.55	365.	39.78
169.	17.10	367.	39.92
170.	52.03	368.	.74
172.	10.70	369.	3.40
175.	10.37	370.	98.27
176.	18.85	371.	41.10
177.	11.47	372.	16.74
178.	19.75	373.	20.48
179.	13.53	374.	7.90
181.	27.78	375.	6.31
182.	40.30	382.	20.11
185.	57.55	383.	72.25
186.	9.73	384.	48.92
187.	6.31	385.	57.32
188.	7.97	388.	59.99
189.	18.96	392.	7.48
190.	24.67	396.	13.05
191.	6.43	400.	1.49
192.	35.67	401.	12.71
193.	38.85		

З місячних вкладок старого роду обезпечення $8,425.07

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	153.98	16.	67.17
2.	159.72	17.	67.04
3.	35.06	18.	93.22
4.	92.47	19.	8.36
5.	170.03	20.	162.32
6.	36.11	21.	114.59
7.	217.34	23.	40.65
8.	115.94	24.	100.03
9.	210.07	25.	87.84
10.	134.79	26.	35.38
11.	51.29	27.	39.24
12.	26.75	28.	68.14
13.	48.90	29.	128.43
15.	17.68	30.	20.12

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
31.	140.54	209.	38.04
32.	31.65	210.	36.55
33.	60.98	211.	22.27
34.	8.78	212.	49.60
36.	83.99	213.	205.00
37.	61.79	214.	9.33
38.	216.05	215.	29.43
39.	110.49	216.	28.88
40.	17.45	217.	352.63
41.	1.76	218.	282.77
42.	130.73	219.	62.22
43.	52.28	220.	99.01
44.	88.90	221.	407.25
45.	182.54	222.	18.73
46.	8.26	223.	292.29
47.	6.94	225.	62.29
48.	36.54	226.	15.54
49.	17.96	227.	98.50
50.	206.33	228.	82.57
51.	46.62	229.	200.68
52.	52.47	230.	185.82
53.	63.79	231.	17.24
54.	27.19	232.	58.38
55.	56.12	233.	22.01
56.	204.71	234.	136.79
57.	95.69	235.	79.65
58.	137.24	236.	121.80
59.	148.55	237.	151.96
60.	11.25	238.	73.06
61.	61.10	239.	237.08
62.	72.51	241.	42.51
63.	255.22	242.	162.07
64.	39.40	243.	74.79
65.	231.45	244.	23.10
66.	46.73	245.	88.55
67.	136.39	246.	3.78
68.	19.39	247.	199.61
69.	135.60	248.	40.50
70.	245.61	249.	45.35
71.	7.59	250.	20.44
72.	49.13	251.	185.43
73.	24.74	253.	58.81
74.	57.53	254.	67.94
75.	128.61	255.	77.83
76.	301.76	256.	3.87
77.	47.69	257.	18.92
78.	70.53	259.	174.27
79.	12.53	260.	32.81
80.	39.46	262.	48.32
81.	133.09	263.	52.32
82.	65.45	266.	32.10
83.	135.11	267.	74.00
84.	10.87	268.	42.87
85.	107.00	269.	39.50
86.	184.79	270.	213.51
87.	169.21	271.	27.55
89.	19.91	273.	110.68
90.	128.97	274.	111.95
91.	268.19	275.	63.61
92	12.54	276.	451.11
93.	48.67	277.	101.31
94.	234.50	278.	40.49
95.	53.72	279.	15.98
96.	198.16	280.	184.01
97.	129.60	281.	65.18
98.	75.45	282.	208.98
99.	145.21	283.	73.60
100.	90.73	284.	59.05
101.	43.07	285.	13.92
102.	428.68	286.	20.31
103.	95.90	288.	145.39
104.	146.29	289.	24.69
105.	147.47	290.	68.41
106.	221.96	291.	19.49
107.	9.69	292.	337.17
108.	38.78	293.	42.75
109.	65.77	294.	39.90
110.	9.06	295.	177.92
111.	40.23	296.	245.65
112.	241.06	297.	21.01
113.	35.97	298.	60.48
114.	33.89	299.	41.64
115.	31.62	300.	107.56
116.	36.84	301.	123.23
117.	65.76	303.	28.54
118.	81.43	304.	39.97
119.	20.36	305.	46.85
120.	132.27	306.	8.13
121.	119.67	307.	49.22
122.	40.64	308.	107.92
123.	87.95	309.	41.65
124.	109.39	310.	39.29
125.	18.21	311.	13.61
126.	67.98	312.	25.82
127.	138.62	315.	7.66
128.	13.15	316.	278.35
129.	23.07	317.	64.37
130.	295.36	318.	39.82
131.	15.12	319.	39.46
132.	153.46	320.	70.57
133.	107.94	321.	75.23
134.	36.70	322.	35.67
135.	5.88	323.	60.06
136.	92.40	324.	92.30
137.	121.41	325.	90.01
138.	53.05	326.	127.48
139.	31.14	327.	22.22
140.	89.65	328.	26.47
141.	25.02	329.	11.52
142.	61.43	330.	97.83
143.	42.32	331.	26.39
144.	14.68	332.	48.29
145.	52.84	333.	87.29
146.	94.50	334.	158.53
147.	288.77	335.	118.43
148.	23.09	336.	139.08
149.	74.92	337.	9.57
150.	17.78	338.	203.16
151.	59.39	339.	65.38
152.	144.72	340.	23.91
154.	60.44	341.	41.44
155.	389.51	342.	106.93
156.	58.52	344.	33.85
157.	11.54	345.	85.91
158.	215.54	347.	117.73
159.	93.78	349.	57.79
160.	130.07	350.	81.22
161.	99.68	351.	42.30
162.	30.17	352.	93.57
163.	96.43	353.	25.76
164.	89.31	354.	21.80
166.	17.94	355.	25.18
167.	57.66	357.	25.86
168.	152.05	358.	52.44
169.	39.40	359.	50.73
170.	187.16	360.	14.29
171.	58.69	361.	765.68
172.	20.83	362.	42.20
173.	71.35	363.	32.95
174.	33.57	364.	276.12
175.	122.91	365.	88.56
176.	242.61	366.	13.55
177.	86.55	367.	198.98
178.	51.05	368.	20.65
179.	179.15	369.	192.28
181.	114.28	370.	144.78
182.	94.85	371.	164.37
184.	14.26	372.	14.84
185.	38.78	373.	15.38
186.	41.79	374.	79.16
187.	28.54	375.	66.80
188.	36.15	376.	24.52
190.	2.52	377.	28.47
191.	102.55	378.	14.78
192.	68.13	379.	72.50
193.	77.79	381.	36.56
194.	3.10	382.	15.05
195.	23.49	383.	53.73
196.	42.62	384.	30.56
197.	27.63	385.	178.13
198.	111.62	386.	24.00
200.	54.62	388.	107.46
201.	34.47	390.	39.09
202.	44.84	391.	13.06
204.	287.27	392.	15.74
205.	2.45	396.	77.90
206.	133.21	400.	67.00
207.	35.07	401.	22.45
208.	23.42		

З місячних вкладок нових родів обезпечення $32,029.13

Разом з місячних вкладок $40,454.20

Процент від бондів	3,592.52
Заробок на бондах	406.25
Процент від морґеджів	8,451.49
Рент від реальностей	1,779.28
Процент з банків	701.43
Процент від позичок	1,417.69
З продажі ювилейних відзнак	19.47
Перенос з Молод. Департаменту до старших за 818 членів однорічну вкладку	8,180.00
Зворот степендії Івана Кучацького, від. 173	500.00
Зворот позичок до нових родів обезпечення	707.00
Зворот позичок до фонду запомогового	169.00
Перебрано морґеджову інвестицію на власну реальність	30,095.91
Сплачено морґеджів	1,209.61
Сплачено морґедж перебранням бондів	4,000.00
Спродано бондів	39,850.00
Свобода зворот податку і проценту за дім У. Н. С.	5,797.26
До фонду резервового за інвестицію в домі У. Н. С.	4,800.00

Сирітські части по бл. п.:

в. 56 Кулеба Катерина	500.00
в. 174 Юшкевич Іван	175.00
в. 204 Демкович Олекса	300.00
в. 217 Фенцур Дмитро	700.00
в. 273 Клімук Йосиф	900.00
в. 301 Янковський Франко	1,000.00
в. 304 Бирва Іван	1,000.00
в. 370 Швець Яків	600.00

Разом $156,706.11

РОЗХІД.

Виплати посмертних запомог по бл. п.:

в. 28 Перляк Василь	1,000.00
в. 56 Кулеба Катерина	500.00
в. 91 Дюк Семен	1,000.00
в. 142 Ковальчик Микола	500.00
в. 161 Бахор Марія	1,000.00
в. 166 Саляк Іван	50.00
в. 174 Юшкевич Іван	1,000.00
в. 186 Торик Анна	500.00
в. 198 Дроботій Іван	250.00
в. 204 Демкович Олекса	300.00
в. 217 Фенцур Дмитро	700.00
в. 244 Кушвара Петро	1,000.00
в. 248 Будзик Іван	1,000.00
в. 273 Клімук Йосиф	300.00
в. 291 Дяк Анна	1,000.00
в. 296 Гарачмак Михайло	1,000.00
в. 299 Левандюк Евдокія	1,000.00
в. 301 Янковський Антін	1,000.00
в. 303 Байтс Катерина	500.00
в. 304 Бирва Іван	2,000.00
в. 365 Андрусишин Іван	1,000.00
в. 370 Швець Яків	1,000.00
в. 396 Федуняк Марко	1,000.00

Виплати сирітських частей по бл. п.:

в. 36 Луцишин Катерина	212.00
в. 99 Лещишин Стефан	151.38
в. 136 Лесняк Микола	612.00
в. 168 Космина Катерина	106.40
в. 223 Варга Марія	60.50
в. 239 Дзюбан Іван	200.00
в. 244 Цапик Стефан	148.00
в. 276 Шведюк Анна	265.50

Виплати з фонду запомогового:

в. 2 Дубець Харлампій	35.00
в. 4 Павчак Іван	35.00
в. 7 Рифун Павло	35.00
в. 9 Хомінець Іван	35.00
в. 25 Каштанюк Іван	50.00
в. 10 Завідняк Мілько	25.00
в. 26 Борис Іван	35.00
в. 26 Якимович Юліян	35.00
в. 29 Янощак Михайло	35.00
в. 39 Кліш Микола	50.00
в. 82 Балик Данко	25.00
в. 102 Демко Іван	35.00
в. 104 Вийтів Катерина	25.00
в. 104 Бажан Марія	25.00
в. 113 Коземчак Михайло	50.00
в. 121 Яворський Стефан	35.00
в. 140 Терлецький Михайло	35.00
в. 140 Терлецький Іван	35.00
в. 170 Рось Максим	35.00
в. 195 Михальчик Іван	50.00
в. 204 Кікта Микита	50.00
в. 206 Соловчук Мафтей	50.00
в. 206 Бухтик Семен	35.00
в. 206 Кінаш Антоніна	25.00
в. 213 Готра Стефан	50.00
в. 213 Кук Катерина (утрата зору очей)	425.00
в. 218 Цепін Іван	50.00
в. 220 Томашевський Іван	50.00
в. 220 Демко Василь	50.00
в. 223 Кузьмінський Григорій	75.00
в. 230 Кухтин Іван	50.00
в. 243 Карплюк Юлія	25.00
в. 276 Хлиста Теодор	50.00
в. 278 Гуменюк Йосиф	35.00
в. 310 Підкович Іван	25.00
в. 331 Замойська Катерина	25.00
в. 341 Стахурський Лука	35.00
в. 359 Хорусей Марія	35.00
в. 361 Вінтоняк Василь	50.00
Податок від чеків	9.80

Виплати з фонду народного:

На памятник бл. п. о. Григорія Грушки	265.00
Податок від чеків	16

Виплати з фонду адміністраційного:

Свобода за орган	3,595.00
Платня головного уряду	684.00
Процент до фонду резервового за дім У. Н. С.	4,800.00
Нагорода секретарям за жовтень, листопад і грудень	7,910.17
Платня помічних сил	305.00
Головний лікар за квартал	37.50
Місцеві лікарі за нових членів	360.75
Бонди головних урядників	421.88
Кошта подорожей і репрезентації	198.72
Почтові видатки, телефон, експрес і т. п.	180.13
Офісові прибори	18.32
Оголошення в ювилейній програмі	50.00
Податок за воду	4.32
Податок за чеки	41.73

Інші виплати з фонду посмертного:

Грошеві звороти нових родів обезпечення	611.52
Зворот проценту	8.28
Направи і праці, асекурація і т. п.	508.35
Податки від реальностей	2,922.76
Справи правні	20.52
Податок від чеків	69.60

Інвестиції.

Перебрано морґеджові інвестиції до реальностей У. Н. Союза	30,095.91
Заплачено залеглі податки	2,640.69
Заплачений податок на рахунок морґеджу	63.50
Кошта правні на рахунок морґеджу	345.91
Закуплено бондів на суму	74,506.25
Перебрано інвестицію морґеджову бондами	4,375.00
Заплачено процент на бондах	672.50
Позички нових родів обезп.	12,723.00

Разом $170,713.51

ЗІСТАВЛЕННЯ.

Готівка з кінцем листопада 1934 остала	$270,257.69
Прихід за грудень 1934	156,706.11
Разом	$426,963.80
Розхід за грудень 1934	170,713.51
Готівка з кінцем грудня 1934 остає	$256,250.29

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	$ 256,250.29
Морґеджі	1,290,664.31
Бонди	887,440.00
Позички	343,684.50
Реальности	496,738.04
Дім У. Н. С.	120,000.00
Разом	$3,394,777.14

Стан довжний:

Фонд посмертний старого рода	$ 998,052.20
Фонд резервовий	444,560.94
Фонд адміністраційний	78,057.20
Фонд запомоговий	72,634.09
Фонд народний	5,111.93
Фонд конвенційний	15,567.47
Фонд посмертний нових родів	1,426,821.34
Фонд адм.-резервовий	143,745.00
Фонд сирітський	210,226.97
Разом	$3,394,777.14

М. Мурашко, гол. предс.
Р. Слободян, гол. фін. секр.-кас.

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

за грудень 1934 року.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	14.40	145.	4.50
2.	15.10	146.	6.75
3.	5.20	147.	32.62
4.	2.03	148.	3.38
5.	7.00	149.	2.70
6.	.90	150.	12.15
7.	16.90	151.	13.50
8.	15.98	152.	14.00
9.	16.20	155.	25.90
10.	2.70	156.	11.95
11.	9.30	158.	15.30
12.	1.75	159.	6.30
13.	8.80	160.	5.65
15.	1.75	161.	9.90
16.	7.20	162.	1.15
18.	3.82	163.	5.18
20.	7.45	164.	10.80
21.	10.35	167.	5.17
23.	1.13	168.	9.45
24.	11.93	169.	.90
25.	2.50	170.	11.25
26.	4.05	171.	3.85
27.	.90	172.	4.95
28.	9.68	173.	4.05
29.	12.45	174.	3.40
30.	7.20	175.	6.15
31.	9.50	176.	11.05
33.	14.25	177.	2.25
36.	3.60	178.	2.50
38.	5.40	179.	14.40
39.	7.65	181.	2.95
40.	2.03	182.	5.40
41.	.23	185.	34.90
42.	8.55	186.	1.60
43.	1.60	187.	45
44.	10.80	188.	4.05
45.	13.72	189.	1.35
46.	.68	191.	6.55
47.	1.15	192.	9.45
48.	2.93	193.	2.93
50.	21.05	196.	3.60
51.	.75	197.	70
52.	2.95	199.	2.00
53.	3.60	200.	8.35
54.	2.25	201.	3.60
55.	4.75	204.	18.68
56.	13.25	205.	4.35
57.	8.80	206.	29.93
58.	10.60	207.	3.15
59.	11.50	208.	90
60.	2.48	209.	2.79
61.	2.25	210.	50
62.	9.90	211.	7.55
63.	17.33	212.	90
64.	7.89	213.	16.20
65.	16.45	214.	3.65
66.	.90	217.	17.77
67.	9.45	218.	11.25
68.	1.35	219.	6.30
69.	3.38	220.	12.60
70.	8.10	221.	31.50
72.	6.75	223.	28.00
73.	3.60	225.	2.95
74.	1.50	226.	2.35
75.	10.12	227.	5.65
76.	17.82	228.	6.30
77.	5.62	229.	18.50
78.	4.25	230.	14.85
79.	.45	231.	8.10
80.	3.60	232.	5.65
81.	5.65	233.	45
82.	4.50	234.	18.65
83.	11.70	235.	9.90
84.	1.85	236.	7.20
85.	13.05	237.	12.60
86.	6.75	238.	6.00
87.	10.35	239.	27.68
89.	2.79	241.	1.55
90.	14.62	242.	13.50
91.	22.95	243.	9.68
92.	1.35	244.	68
93.	1.80	245.	9.25
94.	15.30	246.	2.03
95.	8.00	247.	16.20
96.	9.45	248.	6.08
97.	14.85	250.	67
98.	2.46	251.	6.75
99.	20.05	253.	4.30
100.	3.15	254.	2.93
102.	26.78	255.	6.75
103.	6.30	256.	4.05
104.	9.22	257.	1.35
105.	13.77	259.	10.80
106.	9.68	260.	5.00
107.	1.65	261.	55
108.	5.85	262.	2.25
109.	8.10	263.	1.80
110.	.90	265.	2.70
112.	9.45	266.	4.50
113.	5.04	267.	3.85
114.	7.90	268.	4.28
115.	1.40	269.	3.15
116.	7.20	270.	15.15
117.	2.10	271.	4.25
118.	.90	273.	5.63
120.	12.15	274.	5.85
121.	10.35	275.	5.40
122.	1.00	276.	34.00
123.	9.00	277.	6.75
124.	9.45	278.	10.80
126.	2.93	280.	5.65
127.	10.00	281.	4.05
128.	.50	282.	13.05
129.	1.35	283.	4.75
130.	15.10	284.	45
131.	.25	285.	45
132.	9.00	286.	4.05
133.	2.25	288.	18.00
135.	5.55	289.	3.60
136.	18.45	290.	3.15
137.	14.63	292.	25.92
139.	3.15	293.	1.58
140.	8.33	294.	3.60
142.	17.33	295.	20.47
143.	3.60	296.	10.10
144.	.90	297.	2.05

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
298.	3.60	345.	6.10
299.	3.15	347.	6.30
300.	7.42	349.	6.55
301.	7.20	350.	1.60
303.	1.15	351.	1.35
305.	4.75	352.	5.00
306.	2.05	354.	62
307.	1.15	355.	2.48
308.	3.40	357.	3.15
309.	2.30	358.	2.70
310.	2.25	359.	3.25
312.	5.45	361.	44.55
314.	8.75	362.	7.45
316.	13.28	363.	14.78
317.	4.95	364.	16.87
318.	8.55	365.	10.35
319.	2.25	366.	3.30
320.	5.65	367.	10.80
321.	6.75	368.	45
322.	1.60	369.	13.05
323.	8.80	370.	8.10
324.	6.30	371.	9.70
325.	1.35	373.	3.38
326.	9.45	374.	8.56
327.	4.05	375.	6.08
328.	3.40	377.	1.35
330.	6.80	378.	2.48
331.	5.63	379.	8.10
332.	6.30	381.	1.80
333.	3.85	383.	11.48
334.	11.05	384.	9.45
335.	3.05	385.	9.22
336.	14.80	386.	1.60
337.	90	388.	15.08
338.	14.60	390.	5.40
339.	6.98	392.	1.60
340.	2.25	396.	8.10
341.	1.35	400.	7.65
342.	21.40	401.	2.70
344.	2.25		

З місячних вкладок від чл.	$2,471.70
Процент від бондів	106.25
Процент з банків	104.74
Процент від морґеджів	838.65
Рент від реальности	24.47
сплати морґеджів	30.00
Разом	$3,575.81

РОЗХІД.

Виплати посмертних запомог по бл. п.:

в. 288 Музика Стефан .... $ 346.00

Виплати з фонду посмертного:

Перенесено до У. Н. С. однорічну вкладку за 818 членів	8,180.00
Податок від чеків	48

Виплати з фонду адміністраційного:

Свобода за Укр. Тижневик	475.00
Платня помічних сил	265.00
Почта за почтові значки	50.00
Податок від чеків	2.10

Інвестиції:

Інвестовано в бондах	10,000.00
Процент на бондах	291.67
Інвестовано на перший морґедж	3,000.00
Разом	$22,610.25

ЗІСТАВЛЕННЯ.

Готівка з кінцем листопада 1934 остала	$82,838.96
Прихід за грудень 1934	3,575.81
Разом	$86,414.77
Розхід за грудень. 1934	22,610.25
Готівка з кінцем грудня 1934 остає	$63,804.52

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	$ 63,804.52
Морґеджі	177,159.44
Бонди	106,210.50
Реальність	5,900.00
Разом	$353,074.46

Стан довжний:

Фонд посмертний	$253,817.81
Фонд адміністраційний	99,256.65
Разом	$353,074.46

М. Мурашко, гол. предс.
Р. Слободян, гол. фін. секр.-кас.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ШІКАҐО, ІЛЛ. Бр. св. О. Николая, від. 106, повідомляє своїх членів, що мітінґ відбудеться в неділю, 27-го січня, зараз по Сл. Божій, в гали церковній при Оклей і Райс ул. Обовязком є усіх членів прибути на цей мітінґ, бо буде звіт касовий за минулий рік і інші важні справи. Напоминається довгуючих членів вирівнати свої залеглости, щоб ненаражуватись на суспедування, бо в січні всі довгуючі члени будуть суспендовані. Ті, що ще не змінили своїх грамот, зволять принести старі грамоти на мітінґ. Членів, що ще не вписали своїх дітей до У. Н. Союза, просимо вписати на мітінґу, або секретар радо зайде до них до хати. — Стефан Прокопів, предс.; Михайло Петрів, кас.; Іван Дацьків, секр.

ПОДЯКИ.

Я, нижче підписаний, член 230 від. У. Н. Союза, складаю щиру подяку головним урядникам нашої орґанізації за уділення мені допомоги з фонду запомогового, котра стала мені великою помічю у моїй недузі. Бажаю якнайкращого успіху У. Н. Союзови. Також щиро дякую місцевим урядникам за їх труд.

І. Д. Кухтин.

Я, нижче підписаний, складаю сердечну подяку головним уряникам нашої орґанізації за скоре виплачення мені посмертного по моїй мамі Катерині Бейц, в сумі $500. Бажаємо У. Н. Союзови якнайкращого успіху. Також дякуєм урядникам і членам від 303 У. Н. Союза за їх труд й участь у похороні.

Йосиф Бейц, син;
Стефан Бейц, муж.

М. Костишин.

ПЛИВУТЬ ЛІТА.

Пливуть літа і час не жде…
Згадаєш край, жахом пройде!
Привид страшний розбудить жаль,
Як морський шум з бурхливих фаль.
Що лилась кров серед руїн,
Воля прийшла до всіх країн.
І в нас ожив свобідний дух,
Серед страхіть і заверух
Запомонів в Києві дзвін.
Вістку розніс світами він,
Що рідний край лучиться враз
Від Сяну ген аж по Кавказ.
Розпавсь кордон, слава несесь:
„Вільний наш край!" З втіх серце рвесь.

Пливуть літа, міниться час,
Воля в рабство змінилась в нас.
В руїнах край, лютує кат,
Тюремний клич рветься зза крат.
Крівавий час у нас настав,
Тисячі жертв ворог поклав,
Без міри він кровю упивсь,
Мов лютий звір, не наситивсь.
Минають дні і час не жде,
А пімсти день страшний іде!
Як з чорних книг викажуть гріх
Про їх бенкет, жорстокий сміх.
Народ жерцям це не простить,
Бо — „зуб за зуб" закон велить.

НОВІ РЕВЕЛЯЦІЇ В СПРАВІ СМЕРТИ БЛ. П. СИМОНА ПЕТЛЮРИ

Париж (Офінор). Дальше розслідживання справи відомого шахрая Стависького, проваджене французькою пресою, дало несподівано цікаві для нас, Українців, висліди, бо виявилося, що ціла банда паризьких та марсельських ґенґстерів була в тісному звязку з убивником бл. памяти Симона Петлюри і ретельно помагала йому боронитися підчас суду та ховатися після нього.

У великім париськім тижневику „Кандід" (ч. 561) знаходимо продовження в друкованих там записках одного з найближчих приятелів Стависького, який носить анонімне імя Жо Жах, і який отверто ставить Шварцбарта та Тореса в близький звязок з цілою низкою марсельських бандитів.

Тут не зайве буде відмітити, що автор цих цікавих спогадів був засуджений за ріжні злочини не лише на вязницю, але й на кару смерти, від якої не знати як уратувався, та що він і тепер продовжує тусаму діяльність, про що не вагається писати в дуже розповсюдженому тижневику.

„Підчас процесу Шварцбарта, пише він, до мене зявився мій приятель барон Люсатц і запропонував мені зорганізувати разом з ним охорону Тореса та Шварцбарта, які були певні, що на них підчас процесу будуть зроблені замахи. З огляду на важність справи ми взяли для допомоги ще двох приятелів, а саме Йосифа Порубаного та Альберта Африканця. Ясно, що це не були їх правдиві назвища, а лише „товариські" назви.

„Ми прибували на засідання в двох люксусових сильних автах, по береги навантажених, як то можна догадатися, зброєю та муніцією. Я ніс портфель Тореса, в якому поміж паперами були заховані автоматичні пістолі. Торес входив до салі не інакше, як маючи поруч себе „барона" та Йосифа Порубаного, які відпроваджували його аж до самого місця. Потім вони змішувалися з публикою в той час, як я сідав на лаву присяглих, де мене, завдяки білим косам та поважному виглядови, брали за запасового суддю. Коли прийшов останній день суду, ми, для більшої безпечности, поставили Порубаного безпосередньо за крíслом президента суду.

„Нарешті настає рішуча хвилина. Торес каже останню промову. — Його голос громить як грім, але нараз йому перехопило горло. Справа в тому, що ми змінили місця і він нас не бачить поміж публикою. Ми йому робимо знаки: Порубаний показує йому, що ми на місці, барон йому підморгує, а я роблю заспокоюючe обличчя, і він продовжує свою промову.

„Промови скінчені і присяглі відходять на нараду. Ми, користуючись заколотом в галі, непомітно збираємося докупи. Торес, цілком зелений з переляку, стає між нами. За пів години присяглі вертаються і Шварцбарт є оправданий. Замішання доходить до такого ступня, що ледви можна почути голос президента суду, в той час, як перед нашими здивованими очима Торес і Кампіні (адвокат української сторони) кидаються один одному в обійми.

„Шварцбарт, ви вільнені — оголошує президент, але до волі йому ще далеко. Торес нас попереджує, що на Шварцбарта має бути замах і інтервенює в цій справі перед начальником поліції Бенуа (в 1932 році звільнений з посади в звязку з шахрайствами Устріка, а в останньому часі замішаний у справи Стависького), який нам приводить Шварцбарта аж до авта. Ми садовимо його в „Бюік", що належить Йосифови Порубаному, і везем його до мешкання барона на вул. Коленкур під ч. 6. Там він ховається в той час, як журналісти шукають його по цілому Парижі, а Порубаний возить його автом що дня на прогульку до Булонського ліса".

На цьому закінчуються покищо спогади ґенґстера про його взаємовідносини з Шварцбартом.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

ВОТЕРВЛІТ, Н. Й.

На Рідну Школу.

На місячних зборах Українсько-Американського Горожанського Клюбу виасигнувано з клюбової каси $10, як коляду на Рідну Школу. На ту саму ціль зложили також Іван Урбан $1; Михайло Спяк 50 центів. Разом переслано через Обєднання $11.50.

М. Спяк, секр. клюбу.

ГОЛИЙОК, МАСС.

Коляда на Рідну Школу й визвольну боротьбу.

На повищу ціль переслано через Обєднання $10.50. Ту коляду зложили: Відділ 171 У. Н. Союза з товариської каси $5, та члени цього відділу, а саме, М. Федорів, С. Клемик, Й. Шевчук, Н. Околита і В. Бурко по $1, а М. Провода 50 центів.

В. Бурко.

ОЛІЕН, Н. Й.

На Просвіту.

Наш відділ 363 У. Н. Союза вже довгі роки платить свою членську вкладку до тов. Просвіта у Львові. Таксамо й цього року на заклик гром. Г. Підскального гром. О. Іванців занялися збіркою між членами на ту ціль. Зложили: Д. Королишин $1; О. Іванців, Г. Підскальний, Д. Базів, А. Лалюк, Д. Мішанець, С. Васьків, Т. Непорадний, С. Медвідь і Н. Кліщ по 50 центів, а дрібними датками $1. Отже разом переслано через Обєднання $6.50.

І. Скробач.

ПРОФЕСОР СЕРЕДНІХ ШКІЛ ВЛОМНИКОМ.

У місцевости Мойнешті в Румунії арештовано професора середньої школи Ігрічіяну, що був довгі літа герштом ватаги вломників, яка грабила в цілій околиці. Недавно проф. Ігрічіяну брав участь у вломі на одній плебанії, де заграблено з каси 800 тисяч левів.

Діти.

А я вчора бачив крізь дірку від ключа, що моя мама вродила дитинку!
— Хлопчика чи дівчинку?
— Дівчинку, бо зараз її запудрували!

З УКРАЇНСЬКОГО КНИЖКОВОГО РУХУ.

Д-р Михайло Антонович. Йозеф Ґеррес, вістун німецької єдности (з передмовою Дм. Донцова), Львів 1934, стор. 64.

Ця книжка вийшла, як третє число книгозбірні „Вісника". Написана з глибоким знанням предмету, на основі солідної німецької літератури й праць самого Ґереса. Появу її треба привитати з двох причин — за вартісність змісту й европеїзм теми. Д-р М. Антонович уже передтим відомий своєю науковою працею про Яна (видрукувана як докторська дизертація в берлінському університеті) і своїми цікавими розслідами про кн. Репніна, бар. Штайна й інших, виконаними на основі студій у берлінському державному архіві. В цій книжці автор подає не тільки нарис життя й діяльности Ґерреса, а зупиняється також і на характеристиці Німеччини 18.—19. ст. й подекуди навіть на окремих моментах тодішніх західньо-европейських подій. Вибір постаті Ґерреса за тему для нової книжки Вісникової Бібліотеки є цілком влучним. Ґеррес — визначний німецький націоналіст і соборник, видатний діяч німецького відродження 1813/15 р. Література про нього, як і про деяких інших німецьких діячів цієї доби, може принести для Українців багато повчаючого, а особливо в цей час. Тому треба побажати, щоб у слід за Ґерресом появилися й такі його визначні сучасники, як бар. Штайн і інші. В книжці є немало цікавих уваг загального характеру, наприклад про партикуляризм і космополітизм, територіяльне почуття і т. д. Книжка читається легко, написана доброю мовою. Деякі цитати для оживлення викладу ліпше булоб переказати. Дещо з викладу, як нпр. уступ про українських соціялістичних провідників на стор. 42, ліпше булоб перенести до передмови. Таксамо навязання звязків з сучасними подіями й паралелі дотеперішніх відносин ліпше оставити самому читачеви. Підготований читач (а ця книжка потребує підготованости!) сам поробить належні висновки. Не зовсім точно звучить і підзаголовок праці. Ґеррес багато і блискуче працював для німецької єдности, але не він перший почав цю працю, не він перший „вістив" і на словах, і на ділі — саму ідею єдности. Тому й назва „вістун" для нього не зовсім відповідна.

ГРІМ УБИВ МАМУ, ЩО КОРМИЛА ДИТИНУ.

Над мадярським селом Ґені перейшла страшна хуртовина. Грім ударив у хату корабельного керманича Івана Чанакі та вбив Чанакову жінку, що саме кормила дитину. Дитині, що в цю хвилину була при груди, нічого не сталося.

Хто не спить, а хто відпочиває.

Іцко не міг заснути. Крутився неспокійно на постелі. Жінка його поруч з ним, зі співчуттям запитує:
— Іцек, що тобі?
— Що мені? — Завтра мушу заплатити Янклеви 1,000 долярів.
— Янклеви?
— Так, Янклеви. Нашому сусідови, що його вікна проти наших… Не маю ані доляра.
Жінка нічого не відповіла. Трохи подумала. Потім встала з ліжка, відчинила вікно й крикнула:
— Гей, Янкель!
Сусідське вікно відчинилось. У вікні показалась голова Янкля й він питається:
— Чого хочеш, Ріфке?
— Мій Іцко тобі завтра має заплатити 1,000 долярів, але тепер не має ані гроша. І не знати, чи скоро буде мати. Сказав мені, щоб тобі переказати, що нічого не дасть. Щоб ти знав, що скоро грошей не будеш видіти…
Зачинила вікно та каже ласкаво до Іцка:
— Ось тепер уже не буде спати Янкель, а ти відпочинь собі.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

НЕЗАГНУЗДАНИЙ ТАРЗАН. (170).

„Як хочеш попсувати їм забаву", сказав Тарзан, „то не ворушся, хочби як ти мучився. Держись добре й доброго тобі щастя". Джері не відповів, але Тарзан побачив по його сильно заціплених щоках, що людоїди будуть мати з нього мало забави.

Вояки пішли довкола них колом. Незадовго Нумаґо спустить зі своїх жертв першу кров. Це буде сигнал для тортур. Потім підпалять огнище довкола стіп жертв.

Щораз ближче й ближче танцював огидний вожд, підскакуючи в повітря, вигинаючися вдвоє, люто тупаючи стопами до землі. Накінець він нагло викинув свою спису вперед і діткнувся грудей Тарзана. Висякла краплина крови.

Майже в цей самий момент на зовнішньому обрію цікавих роздався дикий вереск жінки, що був немовби сигналом для цілої низки огидних окриків, ревів, гукань, гавкань та страшного замішання на тім боці круга. Танцюристи задержалися.